

Με σειρά σημαντικών και ποικίλων εκδηλώσεων, που διοργάνωσαν η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου και η Ισραηλιτική Κοινότητα Ρόδου, σηματοδοτήθηκε η επέτειος των 75 χρόνων από την εκτόπιση των Εβραίων της Ρόδου και της Κω και την εξόντωσή τους στο Άουσβιτς. Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν στις 19.7.2019 και ολοκληρώθηκαν στις 24.7.2019, με το ανοιχτό φόρουμ εισηγήσεων αφιερωμένων σε ιστορίες εβραϊκών οικογενειών της Ρόδου, τις οποίες αναβίωσαν οι ομιλητές βασισμένοι στα ιταλικά αρχεία που ανακαλύφθηκαν και ψηφιοποιήθηκαν πρόσφατα. ΗΔιευθύντρια των ΓΑΚ Ρόδου Ειρήνη Τόλιου, ο ιστορικός Μάρκο Κλεμέντι που ανακάλυψε το ξεχασμένο αρχείο, ο Βαντίμ Αλτσκάν, εκπρόσωπος του Μουσείου Ολοκαυτώματος των ΗΠΑ, που ψηφιοποίησε το αρχείο, ήταν μεταξύ των εισηγητών του φόρουμ.

Σε όλη τη διάρκεια της εβδομάδας των εκδηλώσεων η συμμετοχή του κόσμου -από την Ελλάδα και το εξωτερικό- ήταν μεγάλη ενώ, όπως κάθε χρόνο, συγκινητική ήταν η επιστροφή πολλών εβραϊκών οικογενειών του εξωτερικού και η επανασύνδεσή τους με τον τόπο καταγωγής τους.

Καινοτομία των φετινών εκδηλώσεων ήταν η πορεία Μνήμης, που έγινε στις 23.7.2019. Μια συμβολική πορεία που ξεκίνησε από το μνημείο του Ολοκαυτώματος, στην Μεσαιωνική Πόλη της Ρόδου, και κατέληξε στο λιμάνι, στο σημείο όπου πριν 75 χρόνια οι Εβραίοι της Ρόδου και της Κω είχαν ξεκινήσει το χωρίς επιστροφή ταξίδι τους.

Με την ξεχωριστή παρουσία του επιζώντα του Άουσβιτς Σαμ Μοντιάνο, επικεφαλής της πορείας τέθηκαν ο Ραββίνος Αθηνών Γκαμπριέλ Νεγρίν -ο οποίος ιερούργησε σε όλες τις εκδηλώσεις- ο Αντιπρόεδρος του ΚΙΣΕ και Γ.Γ. της Ι.Κ. Ρόδου, Μόρις Μαγρίζος, και εκπρόσωποι των Κοινοτήτων από όλη την Ελλάδα.

Στον χώρο του λιμανιού έγινε επιμνημόσυνη δέηση και στη συνέχεια ο Ραββίνος Αθηνών, η Διευθύντρια της Ι.Κ. Ρόδου Κάρμεν Κοέν και ο Αντιπρόεδρος του ΚΙΣΕ πέταξαν ένα στεφάνι με λουλούδια στη θάλασσα, σε μια συμβολική κίνηση απότισης τιμής στη μνήμη των Ροδιτών και Κών θυμάτων του Ολοκαυτώματος. [[Δείτε εδώ το βίντεο](#)]

Σε δηλώσεις του ο κ. Σαμ Μοντιάνο τόνισε μεταξύ άλλων: «πιστεύω ότι εμείς επιζησαμε γιατί ίσως ο θεός μας επέλεξε σαν μάρτυρες για να μάθει ο κόσμος τι συνέβη και να μην ξαναζήσει η ανθρωπότητα τέτοιες φρικαλεότητες».

Η εβδομάδα εκδηλώσεων περιελάμβανε μεταξύ άλλων: προβολές ταινιών, ξεναγήσεις, μουσικό αφιέρωμα στον Λέοναρντ Κόεν, επίσκεψη στο εβραϊκό νεκροταφείο Ρόδου, την κεντρική εκδήλωση στη Συναγωγή Ρόδου, την Κυριακή 21/7/2017, και ημερήσια μετάβαση στην Κω και τελετή στο εβραϊκό νεκροταφείο της Κω.

Κατά την κεντρική εκδήλωση έγινε η επιμνημόσυνη δέηση από τον Ραββίνο Νεγρίν

και ακολούθησαν προσφωνήσεις από τους: Αντιπεριφερειάρχη Υγείας & Πρόνοιας Θωμά Σωτρίλλη, Δήμαρχο Ρόδου Φώτη Χατζηδιάκο, τον Προέδρο του ΚΙΣΕ Δαυίδ Σαλτιέλ, την επιτετραμμένη της Πρεσβείας του Ισραήλ Σαουσάν Χασόν, την επιτετραμμένη της Πρεσβείας της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας Heike Dettman και τον Αντιπρόεδρο της Ι.Κ. Ρόδου Δανιήλ Μπεναρδούτ. Ακολούθησε η κεντρική ομιλία από τη γνωστή δημοσιογράφο, και αρχισυντάκτρια Μαριάννα Πυργιώτη. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με μουσική αναφορά από τους Νεφέλη Σολομόν, Άρη Σολομόν, Κάρολα Λα Φουέντι και Τζούλια Κουράν. Στη συνέχεια, στο Μνημείο Ολοκαυτώματος, έγινε η κατάθεση στεφάνων.

Τη Δευτέρα 22.7.19, οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν την Κω και να παραστούν σε τελετή που έγινε στο εβραϊκό νεκροταφείο στη μνήμη των εξοντωθέντων εβραίων του νησιού, παρουσία και των τοπικών θρησκευτικών και δημοτικών Αρχών. Κατά την εκδήλωση, έγινε άναμμα κεριών, προσφωνήσεις από τον Δήμαρχο της Κω κ. Κυρίτση, τον Μητροπολίτη Κω και Νισύρου κ. Ναθαναήλ, τον εκπρόσωπο του ΚΙΣΕ και Αντιπρόεδρο της Ι.Κ. Ρόδου Δανιήλ Μπεναρδούτ και τον απόγονο δεύτερης γενιάς Isaac Habib. Ο Ραββίνος Αθηνών ανέπεμψε επιμνημόσυνη δέηση και η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με μουσικό πρόγραμμα από τις Νεφέλη Σολομόν, Κάρολα Λα Φουέντι και Τζούλια Κουράν [\[Δείτε εδώ βίντεο από την εκδήλωση στην Κω\]](#)

Ανανεώνοντας το ραντεβού για τη συνάντηση του 2020 στη Ρόδο και την Κω, ο κ. Μπεναρδούτ έδωσε το νόημα της συμμετοχής Εβραίων από όλον τον κόσμο στις εκδηλώσεις. Όπως χαρακτηριστικά τόνισε: «η παρουσία μας εδώ μπορεί να είναι συμβολική αλλά σημαίνει πολλά: Σημαίνει την αφοσίωσή μας στη μνήμη των προγόνων και τη δέσμευσή μας να μην ξεχάσουμε.

Σημαίνει την αποφασιστικότητά μας να παλέψουμε ενάντια τον αντισημιτισμό και κάθε μορφή ρατσισμού, ώστε να μην επιτρέψουμε να δημιουργηθούν ξανά οι συνθήκες που καλλιέργησαν τον ναζισμό.

Σημαίνει την ανάγκη να διατηρήσουμε την πολιτισμική μας κληρονομιά για να κληροδοτήσουμε στα παιδιά μας το νήμα της παράδοσης και μια περήφανη ταυτότητα. Εις το επανιδείν».

ΣΧΕΤΙΚΑ:

[Εφημερίδα ΡΟΔΙΑΚΗ, 23.7.2019](#)